

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye’de 6284 No lu Kanunun ve İstanbul Sözleşmesinin uygulanması önündeki engellerin araştırılarak kadınlara yönelik şiddete karşı alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasa’nın 98’inci ve İçtüzüğü’nün 104’üncü ve 105’inci maddeleri gereğince bir Meclis Araştırması açılmasını teklif ve arz ederim.

Filiz Kerestecioğlu

Halkların Demokratik Partisi Grup Başkan Vekili

İstanbul Milletvekili

Basına yansıyan kadın cinayetlerinden gazetecilerin derledikleri rakamlara göre, Türkiye’de 2017 yılının ilk beş ayı boyunca 200’e yakın kadın, yakınları ya da hiç tanımadığı erkekler tarafından öldürülmüştür. Adli makamlardan saklanan, basına yansımayan, kaza veya intihar süsü verilen cinayetlerin de yaşandığını ve tablonun çok daha endişe verici olduğunu biliyoruz.

İstanbul Sözleşmesinde belirtildiği gibi, “Kadına yönelik şiddet, kadınlarla erkekler arasında tarihten gelen eşit olmayan güç ilişkilerinin bir tezahürüdür.” İktidar mensuplarının kadınları geleneksel roller içinde tutmaya yönelik söylemleri ve kurumların izlediği politikalar ise kadın ve erkek arasındaki toplumsal cinsiyete dayalı fiili eşitsizliği derinleştirmekte ve erkek şiddetinin meşrulaşmasına zemin hazırlamaktadır. Ayrıca, son bir yılda Olağanüstü Hal’in ve özellikle yöneticilerin yarattığı öfke siyaseti de kadına yönelik şiddetin üstünü örtmekte, kadına yönelik şiddete karşı acilen harekete geçmesi gereken emniyet teşkilatı dahil kamu kurumları kadına yönelik şiddet sorununu arka plana atmaktadır.

6284 sayılı Kanun’un yürürlüğe girmesinden bu yana yaklaşık beş sene geçmiştir. Yine Türkiye, 1 Ağustos 2014 tarihinde yürürlüğe giren Kadına Yönelik Şiddet ve Ev İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi’nin (İstanbul Sözleşmesi) imzacısı ve Anayasa’nın 90. maddesi gereğince usulüne uygun olarak tarafıdır. Fakat ne yazık ki, 6284 Sayılı Kanun’un ve uluslararası sözleşmelerin gerekleri aşağıda da örneklendiği üzere, yerine getirilmemektedir. İstanbul Sözleşmesi’nin denetim organı olan Uzmanlar Grubu’nun (GREVIO)’nun Türkiye’ye İstanbul Sözleşmesi’ne dayanan yükümlülüklerini yerine getirip getirmediğini denetlemek amacıyla sorduğu ve Mayıs ayına kadar yanıtlanması gereken sorular da halen yanıtlanmamış, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı (ASPB) Temmuz ayına kadar erteleme talebinde bulunmuştur.

Avrupa Parlamentosu'nun 1998'de çıkardığı tavsiye kararına göre her yedi bin 500 kişilik nüfus için sığınma evlerinde bir kişilik yer olmalıdır. Oysa ASPB'nin açıkladığı rakamlara göre, Türkiye'de 132 sığınaktaki toplam kapasite 3402'dir. Yani yaklaşık her 23 bin kişilik nüfus için sığınma evlerinde bir kişilik yer vardır. Türkiye gibi kadına yönelik şiddetin yoğun biçimde yaşandığı bir ülkede, ulaşılabilir sığınak sayısının minimum standardın üzerine çıkarılması gerekirken Belediye Kanunu'nun eski halinde yer alan 50 bin nüfuslu belediyelerin sığınak açmasını öngören madde, yeni Belediye Kanunu ile 100 bin kişiye çıkarılmıştır.

Ayrıca, ASPB'ye bağlı sığınaklarda, güvenlik adı altında kadınların kısıtlandığını, sığınaktan sonra bir hayat kurmak konusunda çıkışsız hissettiklerini, sığınak çalışanlarının davranışları konusunda sıkıntı yaşadıklarını, çalışanların ihtiyaçlarını keyfi olarak karşıladığını ve hakarete bulunduklarını belirten kadınların ifadeleri Mor Çatı'nın hazırladığı 6284 Sayılı Kanun Uygulamaları İzleme Raporuna yansımıştır.

Feministlerin, kadın örgütlerinin ve STK'lerin yıllardır süren mücadele ve çağrılarının sonucunda 2015 yılında TBMM'de "Kadına Yönelik Şiddetin Sebeplerinin Araştırılarak Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırma Komisyonu" adıyla bir komisyon kurulmuştur. Ne var ki bu komisyon, kadın hakları için yıllarca mücadele veren ve bilgi ve deneyimlerini aktaran kadın örgütlerini partimizin ısrarlarına rağmen dinlememiş, bunun sonucunda da 81 kadın örgütü, yazılı olarak komisyon çalışmalarından dışlandıklarını kamuoyuna açıklamışlardır. Kadın örgütleri, komisyonun çalışmalarının sonuç alması için faaliyetlerini şeffaf yürütmesi, süreli değil sürekli olması ve Meclis dışından, kadın örgütlerinin oluşturduğu bağımsız bir izleme komitesinin denetimine ve sözüne yer açılması gerektiğini ifade etmişlerdir. Kadın örgütlerinin bu eleştirilerinden de ders alarak ülkemizde artık katliama dönüşmüş kadın cinayetlerini önlemek, mevcut yasaların uygulanması ve iç hukukla uluslararası sözleşmeler arasındaki tutarsızlıkların uluslararası sözleşmeler baz alınarak yeniden düzenlenmesi için atılması gereken adımların belirlenmesi ve TBMM'nin bu yakıcı sorunla mücadelede daha aktif bir rol üstlenmesi amacıyla bir Araştırma Komisyonu kurulmasını talep ederiz.